

Б:ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ
НАЦИОНАЛНА ЕКОНОМИЈА

1. ОСТВАРИВАЊА ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА - ОБЛИЦИ И ТРАЈАЊЕ

РАЗРЕД	НАСТАВА				ПРАКСА	УКУПНО
	Теоријска настава	Вежбе	Практична настава	Настава у блоку		
III	70					70

2. ЦИЉЕВИ ПРЕДМЕТА:

- Стицање основних знања о привредном развоју;
- Стицање знања о показатељима привредног развоја;
- Стицање основних знања о привредном систему и економској политици;
- Стицање знања о одрживом развоју Републике Србије;
- Повезивање добијених знања са осталим стручним предметима.

3. НАЗИВ И ТРАЈАЊЕ МОДУЛА ПРЕДМЕТА

Разред: **трећи**

НАЗИВ МОДУЛА	Трајање модула (часови)
Привредни развој	24
Привредни систем и економска политика	16
Одржив развој Републике Србије	30

4. ЦИЉЕВИ, ИСХОДИ, ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА МОДУЛА

Назив модула: **Привредни развој**

Трајање модула: **24 часа**

ЦИЉЕВИ МОДУЛА	ИСХОДИ МОДУЛА По завршетку модула ученик ће бити у стању да:	ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ МОДУЛА	ПРЕПОРУЧЕНЕ АКТИВНОСТИ И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА МОДУЛА
<ul style="list-style-type: none"> • Стицање основних знања о привредном развоју • Стицање основних знања о показатељима привредног развоја 	<ul style="list-style-type: none"> • дефинише националну економију • објасни предмет изучавања националне економије • објасни националну економију као примењену макроекономску дисциплину • разликује привредни раст и развој • дефинише концепт одрживог развоја • класификује факторе привредног развоја • наводи индикаторе привредног развоја • разликује основне економске показатеље • објасни појам „Бруто домаћи производ (БДП)“ • дефинише бруто национални доходак • наводи остале економске показатеље • наводи структуру БДП-а у тросекторском моделу • дефинише економски састав становништва као економски показатељ • дефинише обим и структуру робне размене с иностранством као економски показатељ • укаже на значај степена запослености као економског показатеља • наводи остале индикаторе привредног развоја • опише остале индикаторе привредног развоја • објасни индекс људског развоја 	<ul style="list-style-type: none"> • Појам националне економије • Предмет националне економије • Национална економија као примењена макроекономска дисциплина • Привредни раст и развој • Еволуција теорије привредног развоја („од раста ка одрживом развоју“) • Фактори привредног развоја – појам и врсте • Индикатори привредног развоја • Основни економски показатељи • Бруто домаћи производ (БДП) • БДП по глави становника • Бруто национални доходак • Остали економски показатељи • Структура извора БДП-а у тросекторском моделу • Економски састав становништва • Обим и структура робне размене с иностранством • Степен запослености • Остали индикатори привредног развоја (социјални индикатори, еколошки индикатори) • Индекс људског развоја (ХДИ) 	<p>На почетку модула ученике упознати са циљевима и исходима наставе, односно учења, планом рада и начинима оцењивања</p> <p>Облици наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • Модул се реализује као теоријска настава (24 часа) <p>Место реализације наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • Учионица <p>Препоруке за реализацију наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • Модул се реализује кроз методе активно орјентисане наставе • Користити презентације • Користити шеме • Користити сајтове Републичког завода за статистику, Народне банке Србије, Владе Републике Србије и Привредне коморе Србије <p>Оцењивање</p> <p>Вредновање остварености исхода вршити кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> • усмено излагање • тестове знања • домаћи задатак • активност на часу

Назив модула:

Привредни систем и економска политика

Трајање модула:

16 часова

ЦИЉЕВИ МОДУЛА	ИСХОДИ МОДУЛА По завршетку модула ученик ће бити у стању да:	ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ МОДУЛА	ПРЕПОРУЧЕНЕ АКТИВНОСТИ И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА МОДУЛА
<ul style="list-style-type: none">• Стицање основних знања о привредном систему и економској политици	<ul style="list-style-type: none">• објасни појам привредног система• наведе елементе привредног система• објасни институције и организације као компоненте привредног система• разликује нормативни и реални привредни систем• доведе у везу привредни систем и економску политику• наведе кључне макроекономске циљеве• наведе врсте економске политике• доведе у везу промене у привредном систему са развојним токовима привреде• дефинише појам „транзиција“• објасни реформу привредног система у транзиционом периоду	<ul style="list-style-type: none">• Појам привредног система• Елементи привредног система• Институције и организације• Нормативни и реални привредни систем• Привредни систем и економска политика• Кључни макроекономски циљеве• Врсте економске политике• Привредни систем и динамика привредног развоја• Реформа привредног система у транзиционом периоду	<p>На почетку модула ученике упознати са циљевима и исходима наставе, односно учења, планом рада и начинима оцењивања</p> <p><u>Облици наставе</u></p> <ul style="list-style-type: none">• Модул се реализује као теоријска настава (16 часова) <p><u>Место реализације наставе</u></p> <ul style="list-style-type: none">• Учионица <p><u>Препоруке за реализацију наставе</u></p> <ul style="list-style-type: none">• Модул се реализује кроз методе активно орјентисане наставе• Користити презентације• Користити шеме• Користити сајтове Републичког завода за статистику, Народне банке Србије, Владе Републике Србије и Привредне коморе Србије <p><u>Оцењивање</u></p> <p>Вредновање остварености исхода вршити кроз:</p> <ul style="list-style-type: none">• усмено излагање• тестове знања• домаћи задатак• активност на часу

Назив модула:

Одржив развој Републике Србије

Трајање модула:

30 часова

ЦИЉЕВИ МОДУЛА	ИСХОДИ МОДУЛА По завршетку модула ученик ће бити у стању да:	ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ МОДУЛА	ПРЕПОРУЧЕНЕ АКТИВНОСТИ И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА МОДУЛА
<ul style="list-style-type: none">• Стицање знања о одрживом развоју Републике Србије	<ul style="list-style-type: none">• наведе карактеристике привредног развоја Републике Србије у XXI веку• доводи у везу историјско наслеђе и привредни развој• анализира индикаторе макроекономских кретања у периоду 2000-2010.• наведе структуру извора БДП-а у периоду 2000-2010.• анализира спољнотрговинске и финансијске токове у периоду 2000-2010.• објасни предности, слабости, шансе и претње за одржив развој Републике Србије• идентификује националне приоритете одрживог развоја• наводи стубове одрживог развоја• објасни одржив развој привреде• објасни одржив развој друштва• доведе у везу одржив развој и заштиту животне средине (рационално располагање природним ресурсима)• доведе у везу избор економских политика и одрживог развоја економије• објасни нужност (потребу) реструктурирања привреде Републике Србије• објасни нужност (потребу) реиндустријализације• наведе потенцијале за развој пољопривреде• доведе у везу значај инфраструктурних приоритета (енергетика и саобраћај) и одрживог развоја економије• објасни значај образовања за одржив економски развој.• доведе у везу информационе технологије, економију знања и одрживи економски развој• доведе у везу научно-технолошке политике и одрживи развој економије	<ul style="list-style-type: none">• Привредни развој Републике Србије у XXI веку• Историјско наслеђе• Индикатори макроекономских кретања у периоду 2000-2010.• Структура извора БДП-а у периоду 2000-2010.• Спољнотрговински и финансијски токови у периоду 2000-2010.• Предности, слабости, шансе и претње за одржив развој Републике Србије• Национални приоритети одрживог развоја• Стубови одрживог развоја• Одржив развој привреде• Одржив развој друштва• Заштита животне средине – рационално располагање природним ресурсима• Одржив развој економије• Избор економских политика• Реструктурирање привреде Републике Србије• Реиндустријализација• Потенцијал за развој пољопривреде• Инфраструктурни приоритети – енергетика и саобраћај• образовање• Информационе технологије и економија знања• Одрживост научно-технолошке политике• Регионални развој• Спољнотрговинска политика• Друштвени услови одрживог развоја• Популациона политика• Социјална сигурност• Смањење сиромаштва• Стратегија одрживог развоја Републике Србије	<p>На почетку модула ученике упознати са циљевима и исходима наставе, односно учења, планом рада и начинима оцењивања</p> <p>Облици наставе</p> <ul style="list-style-type: none">• Модул се реализује као теоријска настава (30 часова) <p>Место реализације наставе</p> <ul style="list-style-type: none">• Учионица <p>Препоруке за реализацију наставе</p> <ul style="list-style-type: none">• Модул се реализује кроз методе активно оријентисане наставе• Користити презентације• Користити шеме• Користити сајтове Републичког завода за статистику, Народне банке Србије, Владе Републике Србије и Привредне коморе Србије <p>Оцењивање</p> <p>Вредновање остварености исхода вршити кроз:</p> <ul style="list-style-type: none">• усмено излагање• тестове знања• домаћи задатак• активност на часу

	<ul style="list-style-type: none"> • наведе друштвене услове одрживог развоја • анализира популациону политику као услов одрживог развоја • анализира социјалну сигурност и смањење сиромаштва као друштвене услове одрживог развоја • објасни спровођење стратегије одрживог развоја 		
--	---	--	--

5. КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА, ОДНОСНО МОДУЛИМА

- Принципи економије
- Право
- Статистика

СТАТИСТИКА

1. ОСТВАРИВАЊА ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА - ОБЛИЦИ И ТРАЈАЊЕ

РАЗРЕД	НАСТАВА				ПРАКСА	УКУПНО
	Теоријска настава	Вежбе	Практична настава	Настава у блоку		
III	70					70

Напомена: у табели је приказан годишњи фонд часова за сваки облик рада.

2. ЦИЉЕВИ ПРЕДМЕТА:

- Стицање знања о статистици, статистичкој терминологији и статистичким методама обраде и анализе података;
- Оспособљавање ученика за прикупљање, груписање и приказивање података;
- Оспособљавање ученика за израчунавање статистичких показатеља;
- Оспособљавање ученика за статистичку анализу и тумачење добијених показатеља;
- Развијање способности да на основу статистичких показатеља схвати закономерност кретања појаве;
- Развијање способности за утврђивање узрочно-последичних веза између посматраних појава;
- Оспособљавање за израчунавање индекса цена, трошкова живота и коњуктуре;
- Развијање способности за уочавање узрочно-последичних односа између кретања цена, зарада, животног стандарда и економске коњуктуре.

3. НАЗИВ И ТРАЈАЊЕ МОДУЛА ПРЕДМЕТА

Разред: **трећи**

НАЗИВ МОДУЛА	Трајање модула (часови)
Увод у статистику	6
Дескриптивна статистика	24
Проста линеарна регресија и корелација	16
Индексни бројеви и анализа временских серија	24

4. ЦИЉЕВИ, ИСХОДИ, ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ И НАЧИНИ ОЦЕЊИВАЊА МОДУЛА

Назив модула:

Увод у статистику

Трајање модула:

6 часова

ЦИЉЕВИ МОДУЛА	ИСХОДИ МОДУЛА По завршетку модула ученик ће бити у стању да:	ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ МОДУЛА	ПРЕПОРУЧЕНЕ АКТИВНОСТИ И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА МОДУЛА
<ul style="list-style-type: none"> • Стицање основних знања о статистици и основним статистичким појмовима 	<ul style="list-style-type: none"> • дефинише појам „статистика“ • наведе предмет статистичког истраживања • наведе области статистике • дефинише основни скуп • дефинише узорак • објасни значење јединице посматрања • објасни значење појма „променљива“ • објасни значење појма „податак“ • разликује структурне и временске серије • наведе изворе података 	<ul style="list-style-type: none"> • Статистика – појам • Предмет статистичког истраживања • Области статистике: дескриптивна статистика и статистичко закључивање • Основни скуп и узорак • Основни појмови у статистици: јединица посматрања, променљива и податак • Структурне и временске серије • Извори података 	<p>На почетку модула ученике упознати са циљевима и исходима наставе/учења, планом рада и начинима оцењивања.</p> <p>Облик рада</p> <ul style="list-style-type: none"> • Модул се реализује као теоријска настава (6 часова) <p>Место реализације наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • Кабинет са рачунарском опремом и прикључком на интернет <p>Препоруке за реализацију наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • Модул се реализује кроз методе активно оријентисане наставе • Користити презентације и шеме • Ученике упознати са основним појмовима основни скуп, узорак, попис, анкета наводећи адекватне емпиријске примере • Указати на доступност тачних и одговарајућих података за добијање поузданих резултата • Наводити примере података из интерних и екстерних извора • Ученицима дати упутства за обављање статистичких анализа коришћењем софтвера (Ехсел-а и/или других одговарајућих софтвера који су на располагању). <p>Оцењивање</p> <p>Вредновање остварености исхода вршити кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> • тест • домаћи задатак • активност на часу • праћење практичног рада • тест практичних вештина

Назив модула:

Дескриптивна статистика

Трајање модула:

24 часа

ЦИЉЕВИ МОДУЛА	ИСХОДИ МОДУЛА По завршетку модула ученик ће бити у стању да:	ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ МОДУЛА	ПРЕПОРУЧЕНЕ АКТИВНОСТИ И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА МОДУЛА
<ul style="list-style-type: none">• Стицање основних знања о прикупљању, сређивању, обради и приказивању података• Стицање основних знања о мерама централне тенденције и мерама дисперзије, као и могућностима њихове примене	<ul style="list-style-type: none">• доведе у везу прикупљање, сређивање и обраду података• дефинише циљ истраживања• наведе врсте мерних скала• наведе методе прикупљања података• објасни различите методе прикупљања података• разликује серије структуре и временске серије• направи одговарајуће статистичке табеле у функцији статистичког истраживања• илуструје графички посматрану појаву у правоугаоном координатном систему, поларном координатном систему и у ван координатном систему коришћењем софтвера• одредити адекватну врсту графичког приказа за презентацију различитих резултата статистичког истраживања• наведе мере централне тенденције негруписаних података• дефинише аритметичку средину негруписаних података• дефинише медијану и модус као меру централне тенденције• доведе у везу однос између аритметичке средине, медијане и модуса• наведе мере дисперзије негруписаних података• дефинише интервал варијације, варијансу и стандардну девијацију• објасни аритметичку средину, варијансу и стандардну девијацију груписаних података• дефинише геометријску и хармонијску средину• израчуна мере централне тенденције и мере дисперзије коришћењем софтвера	<ul style="list-style-type: none">• Прикупљање, сређивање и обрада података• Циљ истраживања• Мерне скале• Методи прикупљања података (попис, извештај, узорак, сређивање и обрада)• Приказивање података (серије структуре и временске серије)• Табеларно приказивање података• Графичко приказивање података (у правоугаоном координатном систему, у поларном координатном систему, у ван координатном систему)• Дескриптивне мере• Мере централне тенденције негруписаних података• Аритметичка средина• Медијана• Модус• Односи између аритметичке средине, медијане и модуса• Мере дисперзије негруписаних података• Интервал варијације• Варијанса• Стандардна девијација• Аритметичке средина, варијанса и стандардна девијација груписаних података• Геометријска средина• Хармонијска средина	<p>На почетку модула ученике упознати са циљевима и исходима наставе/учења, планом рада и начинима оцењивања.</p> <p>Облик рада</p> <ul style="list-style-type: none">• Модул се реализује као теоријска настава (24 часа) <p>Место реализације наставе</p> <ul style="list-style-type: none">• Кабинет са рачунарском опремом и прикључком на интернет <p>Препоруке за реализацију наставе</p> <ul style="list-style-type: none">• Модул се реализује кроз методе активно оријентисане наставе• Користити презентације шеме• Ученике упознати са основним појмовима основни скуп, узорак, попис, анкета наводећи адекватне емпиријске примере.• Указати на доступност тачних и одговарајућих података за добијање поузданих резултата• Наводити примере података из интерних и екстерних извора• Ученицима дати упутства за обављање статистичких анализа коришћењем софтвера (Excel-а и/или других одговарајућих софтвера који су на располагању).• Модул структурирати на начин да се одређени број часова подели на више појединачних тема које су везане за фазе статистичког истраживања. Други део модула реализовати као пројекат да би се знање ученика систематизовало.• Ученици у групама решавају задати пројекат тако што спроводе статистичко истраживање на задату тему. На крају

	<ul style="list-style-type: none">• анализира на конкретним примерима израчунате мере централне тенденције и мере дисперзије		<p>пројекта ученици презентују и анализирају своје резултате.</p> <p><u>Оцењивање</u> Вредновање остварености исхода вршити кроз:</p> <ul style="list-style-type: none">• тест• домаћи задатак• активност на часу• праћење практичног рада• тест практичних вештина
--	--	--	--

Назив модула:

Проста линеарна регресија и корелација

Трајање модула:

16 часова

ЦИЉЕВИ МОДУЛА	ИСХОДИ МОДУЛА По завршетку модула ученик ће бити у стању да:	ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ МОДУЛА	ПРЕПОРУЧЕНЕ АКТИВНОСТИ И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА МОДУЛА
<ul style="list-style-type: none">• Стицање основних знања о простој линеарној регресији и корелацији	<ul style="list-style-type: none">• наведе циљеве регресионе и корелационе анализе• дефинише појам регресије, односно линеарног регресионог модела• дефинише дијаграм распршености (растурања)• објасни метод најмањих квадрата• наведе могућности примене просте линеарне регресије• дефинише стандардну грешку регресије• дефинише коефицијент детерминације• дефинише линеарну корелацију• дефинише коефицијент просте линеарне корелације• анализира на конкретном примеру употребу простог линеарног регресионог модела коришћењем софтвера	<ul style="list-style-type: none">• Циљеви регресионе и корелационе анализе• Проста линеарна регресија• Дијаграм распршености (растурања)• Оцењивање: Метод најмањих квадрата• Примена просте линеарне регресије• Стандардна грешка регресије• Коефицијент детерминације• Проста линеарна корелација• Коефицијент просте линеарне корелације• Употреба простог линеарног регресионог модела	<p>На почетку модула ученике упознати са циљевима и исходима наставе/учења, планом рада и начинима оцењивања.</p> <p>Облик рада</p> <ul style="list-style-type: none">• Модул се реализује као теоријска настава (16 часова) <p>Место реализације наставе</p> <ul style="list-style-type: none">• Кабинет са рачунарском опремом и прикључком на интернет <p>Препоруке за реализацију наставе</p> <ul style="list-style-type: none">• Модул се реализује кроз методе активно оријентисане наставе и студије случаја• Користити презентацијеи шеме• Ученицима дати упутства за обављање статистичких анализа коришћењем софтвера (Excel-а и/или других одговарајућих софтвера који су на располагању). <p>Оцењивање</p> <p>Вредновање остварености исхода вршити кроз:</p> <ul style="list-style-type: none">• тест• домаћи задатак• активност на часу• праћење практичног рада• тест практичних вештина

Назив модула:

Индексни бројеви и анализа временских серија

Трајање модула:

24 часа

ЦИЉЕВИ МОДУЛА	ИСХОДИ МОДУЛА По завршетку модула ученик ће бити у стању да:	ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ МОДУЛА	ПРЕПОРУЧЕНЕ АКТИВНОСТИ И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА МОДУЛА
<ul style="list-style-type: none">• Стицање основних знања о индексним бројевима и анализи временских серија• Оспособљавање ученика за коришћење индексних бројева и анализе временских серија на конкретним емпиријским примерима	<ul style="list-style-type: none">• дефинише појам „индексни бројеви“• разликује врсте индексних бројева• дефинише индивидуалне индексе• израчуна индивидуалне индексе коришћењем софтвера• анализира на конкретним примерима израчунате индивидуалне индексе• дефинише групне индексе• разликује методе конструкције групних индекса• израчуна групне индексе методом агрегата и методом просечних цена коришћењем софтвера• израчуна индексе зарада на конкретним примерима коришћењем софтвера• израчуна индексе продуктивности рада на конкретним примерима коришћењем софтвера• анализира израчунате резултате индекса зарада и индекса продуктивности• објасни анализу временских серија• дефинише појам „тренд компонента“, „линеарни тренд“, „експоненцијални тренд“• дефинише појам „сезонска компонента“• разликује методе мерења сезонских варијација	<ul style="list-style-type: none">• Индексни бројеви – појам и врсте• Индивидуални индекси• Израчунавање индивидуалних индекса• Групни индекси• Метод агрегата и метод просечних односа• Примена индексних бројева• Индекс зарада• Индекс продуктивности рада• Анализа временских серија• Тренд компонента• Линеарни тренд• Експоненцијални тренд• Сезонска компонента• Мерење сезонских варијација	<p>На почетку модула ученике упознати са циљевима и исходима наставе/учења, планом рада и начинима оцењивања.</p> <p>Облик рада</p> <ul style="list-style-type: none">• Модул се реализује као теоријска настава (24 часа) <p>Место реализације наставе</p> <ul style="list-style-type: none">• Кабинет са рачунарском опремом и прикључком на интернет <p>Препоруке за реализацију наставе</p> <ul style="list-style-type: none">• Модул се реализује кроз методе активно оријентисане наставе и студије случаја• Користити презентације шеме• Ученицима дати упутства за обављање статистичких анализа коришћењем софтвера (Excel-а и/или других одговарајућих софтвера који су на располагању). <p>Оцењивање</p> <p>Вредновање остварености исхода вршити кроз:</p> <ul style="list-style-type: none">• тест• домаћи задатак• активност на часу• праћење практичног рада• тест практичних вештина

5. КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА

- Банкарска обука
- Банкарско пословање
- Канцеларијско пословање
- Принципи економије
- Рачуноводство

МАРКЕТИНГ

1. ОСТВАРИВАЊЕ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА - ОБЛИЦИ И ТРАЈАЊЕ

РАЗРЕД	НАСТАВА				ПРАКСА	УКУПНО
	Теоријска настава	Вежбе	Практична настава	Настава у блоку		
IV	64					64

2. ЦИЉЕВИ ПРЕДМЕТА:

- Стицање знања и развијање свести о улози и значају маркетинга;
- Разумевање основних принципа маркетиншког наступа и њихова употреба кроз практичну примену;
- Познавање основних инструмената маркетинга и њихове улоге у маркетиншком наступу предузећа;
- Оспособљавање за самостално организовање активности везаних за промоцију предузећа;
- Развијање способности за самостално прикупљање и анализирање информација о тржишту и конкуренцији;
- Оспособљавање за самостално коришћење интернета и стручне литературе;
- Стварање исправног односа према иницијату предузећа;
- Развијање свести о значају управљања маркетингом за успешно пословање;
- Оспособљавање ученика за успостављање добрих пословних односа са јавношћу и потрошачима.

3. НАЗИВ И ТРАЈАЊЕ МОДУЛА ПРЕДМЕТА

Разред: четврти

НАЗИВ МОДУЛА	Трајање модула (часови)
Основи маркетинга	42
Управљање маркетингом	22

4. ЦИЉЕВИ, ИСХОДИ, ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА МОДУЛА

Назив модула: **Основи маркетинга**
Трајање модула: **42 часа**

ЦИЉЕВИ МОДУЛА	ИСХОДИ МОДУЛА По завршетку модула ученик ће бити у стању да:	ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ МОДУЛА	ПРЕПОРУЧЕНЕ АКТИВНОСТИ И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА МОДУЛА
<ul style="list-style-type: none"> • Стицање знања и развијање свести о улози и значају маркетинга • Развијање способности и овладавање вештинама маркетинг активности 	<ul style="list-style-type: none"> • дефинише појам маркетинга • објасни природу маркетинга и његов развој • дефинише појам тржишта • разликује врсте тржишта • објасни значај сегментације тржишта • разликује стратегије маркетинга • примени одговарајућу стратегију у конкретном примеру • дефинише конкуренцију • објасни значај конкуренције • дефинише појам маркетинг истраживања • разликује циљеве маркетинг истраживања • објасни елементе плана маркетинга • објасни изворе података маркетинг истраживања • разликује методе и технике маркетинг истраживања • састави анкетни лист за испитивање потрошача • спроведе испитивање потрошача • спроведе посматрање мањег сегмента тржишта у кратком периоду • објасни значај истраживања тржишта • објасни улогу МИС-а • дефинише појам маркетинг микса • наведе елементе маркетинг микса • дефинише производ као инструмент маркетинга • класификује производе према различитим критеријумима • објасни марку, дизајн, стил, моду и хир као карактеристике производа • разликује стил, моду и хир на конкретним примерима • дефинише појам животног циклуса производа 	<ul style="list-style-type: none"> • Појам и развој маркетинга • Појам, подела и сегментација тржишта • Стратегије маркетинга • Конкуренција на тржишту • Појам, садржај и циљеви истраживања тржишта • Планирање истраживања тржишта • Извори података <ul style="list-style-type: none"> – примарни – секундарни • Методе истраживања тржишта <ul style="list-style-type: none"> - историјски метод - метод посматрања - метод испитивања • Улога и значај истраживања тржишта у пословном одлучивању • Маркетинг информациони систем • Маркетинг микс • Производ као инструмент маркетинга <ul style="list-style-type: none"> – појам – класификација – марка и дизајн производа – животно циклус производа • Нови производ <ul style="list-style-type: none"> – појам – развој – процес прихватања • Позиционирање производа • Цена као инструмент маркетинга • Диференцирање цена • Канали дистрибуције • Стратегије дистрибуције • Промоција као елемент маркетинг микса • Облици промоције <ul style="list-style-type: none"> – лична продаја – унапређење продаје 	<p>На почетку модула ученике упознати са циљевима и исходима наставе, односно учења, планом рада и начинима оцењивања</p> <p>Облици рада</p> <ul style="list-style-type: none"> • Модул се реализује као теоријска настава (42 часа) <p>Место реализације наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • Учионица <p>Препоруке за реализацију наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • Модул се реализује кроз активно оријентисану наставу, користећи реалне ситуације из праксе. Препоручене методе: студија случаја и игра улога <p>Оцењивање</p> <p>Вредновање остварености исхода вршити кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> • тест • есеј • домаћи задатак • активност на часу

	<ul style="list-style-type: none"> • објасни фазе животног циклуса производа • доведе у везу фазу животног циклуса производа са применом одговарајућих маркетиншких активности • објасни значење и процес развоја новог производа • разликује начине позиционирања производа на тржишту • дефинише појам и улогу цене као инструмента маркетинга • објасни начине диференцирања цена • објасни појам канала дистрибуције • разликује специфичности канала дистрибуције • разликује маркетинг стратегије наступа на тржишту • објасни улогу промоције у маркетинг миксу • разликује облике промоције • наведе предности и недостатке личне продаје • наведе предности и недостатке унапређења продаје • наведе предности и недостатке публициитета • наведе врсте и циљеве економске пропаганде • разјасни ефекте комбиновања облика промоције • наведе мотиве тражње и куповине • објасни процес доношења одлуке о куповини • разликује моделе понашања потрошача • објасни појам пропагандне поруке • објасни процес креирања пропагандне поруке • одреди садржај поруке према жељеном ефекту • креира једноставну пропагандну поруку • разликује врсте медија • објасни критеријуме за избор медија • разликује средства економске пропаганде • креира неко од средстава економске пропаганде 	<ul style="list-style-type: none"> – економска пропаганда: појам, циљеви – публицитет • Мотиви тражње и куповине • Понашање потрошача • Пропагандна порука • Медији • Средства економске пропаганде 	
--	--	--	--

Назив модула: **Управљање маркетингом**

Трајање модула: **22 часа**

ЦИЉЕВИ МОДУЛА	ИСХОДИ МОДУЛА По завршетку модула ученик ће бити у стању да:	ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ МОДУЛА	ПРЕПОРУЧЕНЕ АКТИВНОСТИ И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА МОДУЛА
<ul style="list-style-type: none">• Развијање свести о значају управљања маркетингом за успешно пословање• Оспособљавање ученика за успостављање добрих пословних односа са јавношћу и потрошачима	<ul style="list-style-type: none">• дефинише мисију предузећа• наведе критеријуме за утврђивање тржишне позиције предузећа• објасни позиције и карактеристике појединих позиција у SWOT матрици• изради SWOT матрицу конкретног предузећа• наведе критеријуме за креирање Бостонске матрице• наведе категорије производа који се налазе у матрици• објасни карактеристике сваке категорије производа из матрице• доведе у везу фазу животног циклуса са управљањем производом• изабере цену у складу са фазом животног циклуса производа или услуге• објасни критеријуме за избор најповољнијег канала продаје и за креирање оптималног промоционог микса• оцени ефикасност медија на конкретном примеру• објасни методе планирања трошкова економске пропаганде• процени предности појединих метода планирања трошкова економске пропаганде• наведе ефекте економске пропаганде• објасни начине мерења ефеката економске пропаганде	<ul style="list-style-type: none">• Мисија предузећа• Тржишна позиција (SWOT матрица)• Управљање производом – Бостонска матрица (раст тржишта / тржишно учешће)• Управљање ценом у функцији животног циклуса производа• Управљање каналима продаје• Управљање промоцијом• Управљање трошковима економске пропаганде• Контрола и тестирање успешности економске пропаганде	<p>На почетку модула ученике упознати са циљевима и исходима наставе, односно учења, планом рада и начинима оцењивања</p> <p><u>Облици рада</u> Модул се реализује као теоријска настава (22 часа)</p> <p><u>Место реализације наставе</u></p> <ul style="list-style-type: none">• Учионица <p><u>Препоруке за реализацију наставе</u></p> <ul style="list-style-type: none">• Модул се реализује кроз активно орјентисану наставу, користећи реалне ситуације из праксе. Препоручене методе: студија случаја и игра улога <p><u>Оцењивање</u> Вредновање остварености исхода вршити кроз:</p> <ul style="list-style-type: none">• тест• есеј• домаћи задатак• активност на часу

5. КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА, ОДНОСНО МОДУЛИМА

- Канцеларијско пословање
- Комуникација у продаји
- Предузетништво
- Банкарска обука
- Обука у осигуравајућем друштву

ПОСЛОВНА ЕКОНОМИЈА

1. ОСТВАРИВАЊА ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА - ОБЛИЦИ И ТРАЈАЊЕ

РАЗРЕД	НАСТАВА				ПРАКСА	УКУПНО
	Теоријска настава	Вежбе	Практична настава	Настава у блоку		
IV	64					64

2. ЦИЉЕВИ ПРЕДМЕТА:

- Стицање основних знања о појму, предмету и циљевима изучавања пословне економије;
- Стицање основних знања о значењу и значају предузећа у тржишној привреди;
- Стицање знања о циљевима и врстама предузећа;
- Стицање основних знања о средствима и изворима средстава предузећа;
- Стицање основних знања о трошковима и врстама трошкова предузећа;
- Стицање основних знања о калкулацијама трошкова предузећа;
- Стицање основних знања о резултатима пословања предузећа;
- Стицање основних знања о економским принципима пословања предузећа;
- Развијње знања и вештина, изградња вредносних ставова за успешну примену економских принципа и законитости пословања предузећа у свакодневном животу и за професионални развој у складу са сопственим потребама и интересима.

3. НАЗИВ И ТРАЈАЊЕ МОДУЛА ПРЕДМЕТА

Разред: четврти

НАЗИВ МОДУЛА	Трајање модула (часови)
Предузеће	20
Трошкови предузећа	20
Резултати пословања предузећа	12
Економски принципи пословања предузећа	12

4. ЦИЉЕВИ, ИСХОДИ, ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА МОДУЛА

Назив модула: **Предузеће**

Трајање модула: **20 часова**

ЦИЉЕВИ МОДУЛА	ИСХОДИ МОДУЛА По завршетку модула ученик ће бити у стању да:	ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ МОДУЛА	ПРЕПОРУЧЕНЕ АКТИВНОСТИ И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА МОДУЛА
<ul style="list-style-type: none"> • Стицање основних знања о појму, предмету и циљевима изучавања пословне економије • Стицање основних знања о значењу и значају предузећа у тржишној привреди • Стицање знања о циљевима и врстама предузећа • Стицање основних знања о средствима и изворима средстава предузећа 	<ul style="list-style-type: none"> • дефинише појам пословне економије • разликује предмет и циљеве изучавања пословне економије • разликује дисциплине пословне економије • дефинише појам и услове за настанак предузећа • наведе карактеристике предузећа • опише процес улагања ресурса • опише процес стварања вредности • класификује предузећа на основу различитих критеријума • разликује друштва лица од друштва капитала • наведе карактеристике предузетника • наведе карактеристике ортачког друштва • наведе карактеристике командитног друштва • наведе карактеристике друштва са ограниченом одговорношћу • наведе карактеристике акционарског друштва • дефинише функције предузећа • разликује функције предузећа • дефинише средства предузећа • наведе врсте средстава предузећа • дефинише основна средства • наведе врсте основних средстава • дефинише обртна средства • наведе врсте обртних средстава • разликује изворе средстава предузећа • објасни важност контроле коришћења средстава 	<ul style="list-style-type: none"> • Појам пословне економије • Предмет и циљеви изучавања пословне економије • Дисциплине пословне економије • Предузеће – појам, настанак и карактеристике • Трансформација улагања у резултате – процес стварања вредности • Класификација предузећа према: делатностима, величини, власништву, структури елемената производње и карактеристикама процеса рада • Организациони облици предузећа: друштва лица и друштва капитала • Предузетник • Ортачко друштво • Командитно друштво • Друштво са ограниченом одговорношћу • Акционарско друштво • Функције предузећа – појам и структура • Средства предузећа: појам и врсте • Основна средства – појам и врсте • Обртна средства – појам и врсте • Извори средстава предузећа – појам и врсте • Контрола коришћења средстава 	<p>На почетку модула ученике упознати са циљевима и исходима наставе, односно учења, планом рада и начинима оцењивања</p> <p>Облици наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • Модул се реализује као теоријска настава (20 часова) <p>Место реализације наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • Учионица <p>Препоруке за реализацију наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • Настава се реализује као активно оријентисана настава. • Теоријску анализу одабраних врста предузећа поткрепити адекватним емпиријским примерима како би ученици успоставили односе између теорије и праксе. <p>Оцењивање</p> <p>Вредновање остварености исхода вршити кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> • усмено излагање • тестове знања • активност на часу • домаћи задатак

Назив модула:

Трошкови предузећа

Трајање модула:

20 часова

ЦИЉЕВИ МОДУЛА	ИСХОДИ МОДУЛА По завршетку модула ученик ће бити у стању да:	ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ МОДУЛА	ПРЕПОРУЧЕНЕ АКТИВНОСТИ И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА МОДУЛА
<ul style="list-style-type: none">• Стицање основних знања о трошковима и врстама трошкова предузећа• Стицање основних знања о калкулацијама трошкова предузећа	<ul style="list-style-type: none">• објасни процес трансформације уложених ресурса у резултате• разликује појмове – трошкови и утрошци• наведе врсте трошкова• наведе трошкове према местима настанка• наведе трошкове према везаности за носиоце• наведе трошкове према начину преношења на носиоце• дефинише фиксне трошкове• дефинише варијабилне трошкове• дефинише граничне трошкове• илуструје графички укупне, просечне, фиксне и варијабилне трошкове• израчуна поједине категорије трошкова• разликује трошкове на кратак и дуги рок• опише динамику укупних трошкова• анализира динамику укупних трошкова• дефинише калкулацију трошкова• разликује калкулације трошкова• израчуна цену коштања бирајући адекватну калкулацију• анализира добијене резултате	<ul style="list-style-type: none">• Трансформација уложених ресурса у резултате• Трошкови и утрошци• Врсте трошкова• Подела трошкова према факторима производње• Подела трошкова према местима настанка• Подела трошкова према везаности за носиоце• Подела трошкова према начину преношења на носиоце• Подела трошкова у зависности од динамике обима производње• Фиксни трошкови• Варијабилни трошкови• Гранични трошкови• Трошкови у кратком и дугом року• Динамика укупних трошкова• Калкулација трошкова – појам и врсте• Калкулације трошкова према времену израде• Калкулације трошкова према начину израде	<p>На почетку модула ученике упознати са циљевима и исходима наставе, односно учења, планом рада и начинима оцењивања</p> <p><u>Облици наставе</u></p> <ul style="list-style-type: none">• Модул се реализује као теоријска настава (20 часова) <p><u>Место реализације наставе</u></p> <ul style="list-style-type: none">• Учионица <p><u>Препоруке за реализацију наставе</u></p> <ul style="list-style-type: none">• Настава се реализује као активно оријентисана настава• Ученике упознати са основним појмовима везаним за трошкове предузећа и начине обрачуна.• Употреба графичких приказа за поједине категорије трошкова.• Утврдити цену коштања на конкретним примерима <p><u>Оцењивање</u></p> <p>Вредновање остварености исхода вршити кроз:</p> <ul style="list-style-type: none">• усмено излагање• тестове знања• активност на часу• домаћи задатак

Назив модула:

Резултати пословања предузећа

Трајање модула:

12 часова

ЦИЉЕВИ МОДУЛА	ИСХОДИ МОДУЛА По завршетку модула ученик ће бити у стању да:	ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ МОДУЛА	ПРЕПОРУЧЕНЕ АКТИВНОСТИ И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА МОДУЛА
<ul style="list-style-type: none">• Стицање основних знања о резултатима пословања предузећа	<ul style="list-style-type: none">• дефинише приход предузећа• разликује врсте прихода предузећа• дефинише просечан и маргинални приход• идентификује факторе који утичу на приход предузећа• анализира везу укупног прихода и тражње за производима предузећа• дефинише профит предузећа• објасни изворе профита предузећа• израчуна укупан приход и профит предузећа	<ul style="list-style-type: none">• Приход предузећа - појам и врсте• Укупан приход• Просечан приход• Маргинални приход• Фактори који утичу на приход предузећа• Укупан приход и тражња за производима предузећа• Профит предузећа – појам и извори	<p>На почетку модула ученике упознати са циљевима и исходима наставе, односно учења, планом рада и начинима оцењивања</p> <p><u>Облици наставе</u></p> <ul style="list-style-type: none">• Модул се реализује као теоријска настава (12 часова) <p><u>Место реализације наставе</u></p> <ul style="list-style-type: none">• Учионица <p><u>Препоруке за реализацију наставе</u></p> <ul style="list-style-type: none">• Настава се реализује као активно оријентисана настава• Ученике упознати са основним појмовима везаним за приход и профит предузећа.• Утврдити резултат пословања предузећа на конкретним примерима <p><u>Оцењивање</u></p> <p>Вредновање остварености исхода вршити кроз:</p> <ul style="list-style-type: none">• усмено излагање• тестове знања• активност на часу• домаћи задатак

Назив модула:

Економски принципи пословања предузећа

Трајање модула:

12 часова

ЦИЉЕВИ МОДУЛА	ИСХОДИ МОДУЛА По завршетку модула ученик ће бити у стању да:	ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ МОДУЛА	ПРЕПОРУЧЕНЕ АКТИВНОСТИ И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА МОДУЛА
<ul style="list-style-type: none"> • Стицање основних знања о економским принципима пословања предузећа 	<ul style="list-style-type: none"> • разликује парцијалне економске принципе пословања • дефинише продуктивност • доводи у везу производњу и продуктивност • доводи у везу технологију и продуктивност • доводи у везу људске ресурсе и продуктивност • наводи циљеве мерења продуктивности предузећа • дефинише економичност • идентификује изворе економичности • успоставља односе између трошкова и унапређења економичности • дефинише рентабилност • наведе циљеве мерења рентабилности предузећа • идентификује факторе унапређења рентабилности 	<ul style="list-style-type: none"> • Парцијални економски принципи пословања предузећа • Појам продуктивности • Производња и продуктивност • Технологија и продуктивност • Људски ресурси и продуктивност • Циљеви мерења продуктивности предузећа • Појам економичности • Извори економичности • Унапређење економичности • Појам рентабилности предузећа • Мерење рентабилности предузећа • Унапређење рентабилности предузећа 	<p>На почетку модула ученике упознати са циљевима и исходима наставе, односно учења, планом рада и начинима оцењивања</p> <p><u>Облици наставе</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Модул се реализује као теоријска настава (12 часова) <p><u>Место реализације наставе</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Учионица <p><u>Препоруке за реализацију наставе</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Настава се реализује као активно оријентисана настава • Ученике упознати са основним појмовима везаним за економске принципе пословања. • Утврдити економске принципе пословања предузећа на конкретним примерима <p><u>Оцењивање</u></p> <p>Вредновање остварености исхода вршити кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> • усмено излагање • тестове знања • активност на часу • домаћи задатак

5. КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА, ОДНОСНО МОДУЛИМА

- Принципи економије
- Рачуноводство
- Право